

Το δημογραφικό πρόβλημα εμπόδιο στην ανάπτυξη

Κώστας Μουτσιάνας, 17.02.2019

Η υπογεννητικότητα και το δημογραφικό πρόβλημα αποτελούν ζητήματα που δεν ασκούν άμεση και καθημερινή επίδραση στις οικονομικές οντότητες μιας οικονομίας. Ως εκ τούτου, οι πολίτες και οι κυβερνήσεις ακόμη και αν αναγνωρίζουν τη σημασία του δημογραφικού προβλήματος φαίνεται ότι το «προσπερνούν» με μεγαλύτερη ευκολία σε σχέση με άλλα θέματα που έχουν άμεσες συνέπειες π.χ. στο διαθέσιμο εισόδημα. Σε αυτή την κατάσταση ίσως να παίζει ρόλο και το γεγονός ότι οι επιπτώσεις του δημογραφικού προβλήματος δεν είναι ακόμη ορατές καθώς επίσης και ότι η έκταση και η ένταση των συνεπειών δεν γίνονται εύκολα αντιληπτές. Θα τολμούσαμε να παραλληλίσουμε το δημογραφικό πρόβλημα με το μεγάλο θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος όπου ενώ γνωρίζαμε αρκετά καλά τη θεμελιώδη σημασία του, τοποθετούσαμε –χρονικά– τις συνέπειες από τη μόλυνση του πολύ μακρυνά μέχρι που διαψευστήκαμε.

Σύμφωνα με στοιχεία (βλ. Γεωργακόπουλος, 2016), ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδος από το 2015 έως το 2050 αναμένεται να μειωθεί από 4,7 εκ. σε 3-3,7 εκ. ενώ η ηλικιακή ομάδα άνω των 65 ετών θα αυξηθεί από 21% σε 30-33% του συνολικού πληθυσμού. Το δημογραφικό (σε συνδυασμό με το brain drain που πλήττει τη χώρα μας τα τελευταία χρόνια) αποτελεί εμπόδιο στη μακροπρόθεσμη προοπτική ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Οι παράγοντες που επηρεάζουν το επίπεδο του ΑΕΠ μιας χώρας είναι οι παραγωγικοί συντελεστές της εργασίας, του κεφαλαίου και της τεχνολογίας. Η μείωση του οικονομικά ενεργού τμήματος του πληθυσμού οδηγεί αυτομάτως σε μείωση του συνόλου του εργατικού δυναμικού και συνεπώς σε μείωση του παραγόμενου ΑΕΠ. Η κλιμακούμενη δημογραφική γήρανση του ελληνικού πληθυσμού θα αυξάνει τις ανάγκες χρηματοδότησης των συνταξιοδοτικών αναγκών ενόσω σμίκρυνσης των παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας και θα αναζητούνται λύσεις στην επιβολή υψηλής φορολογίας (η οποία θα προκύπτει ούτως ή άλλως από τη μείωση της φορολογικής βάσης) και τη μείωση του κράτους πρόνοιας.

Οποιαδήποτε προσπάθεια αντιστροφής του οικονομικού κλίματος αν δεν στηριχθεί σε γερές δημογραφικές βάσεις δεν θα οδηγήσει σε βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Απαιτείται η διαμόρφωση ενός μείγματος πολιτικών που θα δώσει λύση στο δημογραφικό αδιέξοδο που βρίσκεται η χώρα μας όπως η ευνοϊκή φορολόγηση των πολύτεκνων οικογενειών, η φθηνότερη παροχή υπηρεσιών στα ζευγάρια που αποφασίζουν να αποκτήσουν παιδί και την παροχή κινήτρων για την αύξηση του δείκτη γονιμότητας.

